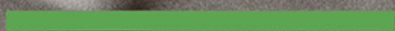

host

M

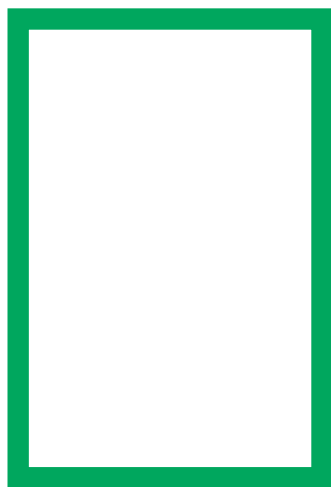

O

**bianca
bellová**

n

a

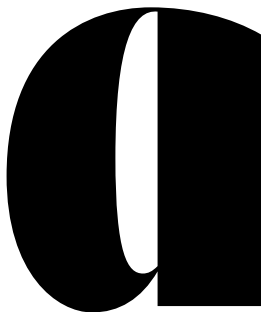
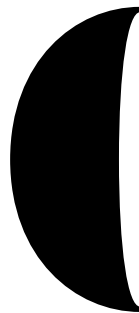

M

n

**host
brno
2019**

**bianca
bellová**

© Bianca Bellová, 2019

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2019

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0106-9 (PDF)

ISBN 978-80-275-0107-6 (ePUB)

ISBN 978-80-275-0108-3 (MobiPocket)

Mému muži.

Výjev pozdě na jaře

Dokořán okno — sedím, čtu a sním
o Knize proměn. Vlaštoviček pár
se kmitá kolem police mých knih
a za listem list jako kapky deště
mi tuš kane s korun okvětních.
Čtu Knihu proměn, nemyslím,
jak dlouho bude letos jaro ještě.

Je Li (v překladu Bohumila Mathesia)

Na hřebeni kopce se proti slunci vlní tráva a mezi jejími stébly vidí Mona siluetu. Je to hřbet a rohy volka. Podél volka zlehka poskakuje drobná postava s prutem, je to překvapivé, že v takové výhni má někdo sílu skákat, je překvapivé, že se v takovém horku hýbou stébla trávy. Kde je vítr, aby s nimi pohyboval? A kdo je ta poskakující postava?

Mona si rukávem otře pot z čela. Uvolní se jí pramen vlasů a ona ho zastrčí zpátky pod čepec. V potrubí zaškrundá, jako by se v něm pohnulo nějaké zvíře. Jinak je klid, dokonce ani nikdo nesténá.

Čí je ta silueta, co má v sobě tolik radosti a energie? Babička bývala vitální, do svých sedmdesáti lezla po stromech, subtilnost by taky odpovídala, ale tahle postava měla energii dítěte, ano, byla to ona sama, která poháněla volka k chůzi nepřiměřeně rozmáchlými pohyby proutku, sukni spadlou na hubené boky. Volek se jmenoval Mun, nebo mu tak alespoň říkala, když ho oslovovala. Mune, zdalipak jsi slyšel o převaděčích mrtvých? zeptala se, významně zakoulela očima a zakryla si ústa. Mun k ní pomalu otočil hlavu a jeho velké, hloupé oči říkaly ne, o převaděčích mrtvých nikdy neslyšel.

Někdy se, Mune, stalo, že někdo umřel daleko od domova. To víš, že je špatně, viď, Mune, když tě někdo pohřbí daleko od domova? Vůl sklonil hlavu a bylo mu to líto. Když někoho pohřbí daleko od domova, tak

nedojde klidu. Prostě nemůže bejt v klidu mrtvej, chápeš. Jsi neklidná mrtvola. A tak byli převaděči, který takovou mrtvolu dokázali kouzlem dovést až domů. Mohlo to trvat třeba týdnů, záleželo, jak dalekou měli cestu. Tak ten člověk vedl toho mrtvého celou cestu, šli hrozně pomalu, podle toho je poznáš, že jdou oba tak mátožně, ten převaděč musí toho mrtvého pořád volat zpátky z říše mrtvejch, Mune, posloucháš mě vůbec? Mun pokývá hlavou, jako že poslouchá, a ona ho poplácá po zátylku. Na noc přespali v hostinci a ráno, dřív než se rozednilo, už byli zase na cestě. Ten umrlec měl na hlavě velkéj slaměnej klobouk a přes obličej závoj. Převaděč i mrtvola byli oblečený ve fialovým. Dělal pomalý kroky, a když někoho potkali na cestě, všichni jim uhýbali, děti ječely „Mrtvola v klobouku!“ a utíkaly do polí. Jo, já taky.

Mun pomalu kladl nohu před nohu a přemýšlel o převaděčích mrtvých, Mona měla ruku položenou na jeho boku. Byl to dobrý volek, na poli pracoval znamenitě, zastal práci za dva. Vodila ho domů a pořád na něj mluvila. Díval se na ni svýma tupýma očima a bylo vidět, že jí sice nerozumí, ale snaží se. Když ho prodávali, nemohli ho dostat z chlíva, dokud nepřišla Mona. Odvedla ho na trh, kde oba plakali, když se našel kupec. Mun se za ní díval těma svýma blbýma očima, a ona pak měla ještě dlouho sny, ze kterých se budila s pláčem.

„Jeden exitus na velkém pokoji,“ hlásí jí sestra z denní služby, „ten pacient s průstřelem plic. Jedna akutní amputace kvůli sněti, jedna resuscitace.“

„Jak jsme na tom s analgetiky?“ zeptá se Mona, neochotně se vracejíc ze snění. Sestra z denní jen unaveně zavrtí hlavou. Po stěně ve výši jejích očí rozvážně přejde téměř průsvitný gekon.

„Dneska je horko,“ řekne Mona pro jistotu; vždy si připadá nesvá, když se nic neříká. Denní sestra kývne a pomalu si uvolní sponky, které jí přidržují čepec na vlasech.

Chlapec po amputaci křičí, Mona ví, že to bude náročná směna. Opiátů je málo, musí s nimi šetřit. Žurnální lékař spí a nepřeje si, aby ho budili, pokud nejde o život. Má za sebou těžký den, pracoval v předních liniích, a kdyby se aspoň trochu nevyspal, nebude moci ošetřovat vůbec. Ale Mona to zvládne i sama, je dost zkušená.

Pohlédne na kartu zavěšenou na čele postele, chlapec se jmenuje Adam. Má výrazné lícní kosti, typické pro lidi z kmenů žijících v horách. Rána je prosáklá krví, potřebuje převaz. Chlapec zasténá a pohlédne jejím směrem, oči má ale zastřené bolestí, zřejmě ji vůbec nevidí. Obličej má posetý krůpějami potu. Mona si povzdechne a položí chlapci na čelo čerstvý obklad. Vztáhne k ní ruku. Nechá ho, aby se jí dotkl, jeho prsty

se nečekaně propletou s jejími. Jeho ruka je horká, zachvácená horečkou.

„Bude dobře, Adame,“ řekne chlácholivě Mona.

„Strašně to bolí,“ zasténá.

Mona kývne, ano, je to tak, každý tady v nemocnici ví, že to strašně bolí.

„Pomozte mi.“

Jak mu má vysvětlit, že klíč od téměř prázdné skříňky s opiáty má u sebe žurnální lékař, který zrovna spí?

„Je to hanba,“ pronese starší muž z vedlejšího lůžka a nadzvedne se na jednom lokti. „Ti kluci nasazují životy, statečně bojují i za tebe! Přijdou o nohu, když ne rovnou o život. A ty ho necháš trpět jako zvíře! Hanba!“

„Buďte zticha,“ sykne na něj Mona. „Budíte pacienty.“

Čelo se jí pod čepcem zkrabatí. Z náprsní kapsy vytáhne teploměr a přísně na něj pohlédne. Pak ho chlapci jemně vsune do podpaží.

„Pít,“ zasténá chlapec.

Mona vklouzne do lékařského pokoje, kumbálku se stolkem s rozvrzanou židlí a jedním okopaným lůžkem vedle zdi. Pootevřeným oknem dovnitř vniká vůně kvetoucích mandloní. Doktor Kamran spí čelem ke zdi a hlasitě oddechuje. Klíče leží na stole, nebude to tedy žádné drama, Mona je prostě jen pomalu zvedne, aby o sebe kov nezacinkal.

„Co to děláš? Kradeš?“ zamumlá tiše doktor Kamran, hlas má ještě zastřený spánkem.

„Potřebuju sedativa pro toho chlapce po amputaci,“ vzdychne Mona unaveně, ví, že už z toho nevyklouzne.

Doktor Kamran jí pokyne rukou, aby šla blíž, ona pomalu jde, on vstane z lůžka a v pološeru lékařského pokoje se k ní zezadu přisaje jako améba. Mona pozoruje švába, který chvátá podél zdi, lascivní ruce, které jí chmatají po prsou, břiše a rozkroku, nevnímá. Je ráda, že doktoru Kamranovi nevidí do tváře, že nevidí velký mozol uprostřed jeho čela.

„Zlodějko špinavá! Já tě naučím, co se dělá se zlodějkama!“ zvolá za ní, ale ona už je venku, v ruce pevně tiskne klíče, kterými si na konci chodby otevře kabinet s léky a skříňku s opiáty.

Chlapec se trochu prohne v zádech, když se morfium poprvé smísí s krví, pak se zklidní a Mona ho drží za ruku, dokud se mu oči nezavřou. Pacient u okna pláče ze sna. Muž na vedlejší posteli se znovu zvedne na lokti a vykřikne: „Pelešila ses s doktorem, špíno, co? Chlapci, co za tebe nasazujou životy, tady umíraj, a ty zatím lákáš dobré muže do pekla!“

„Já jsem tě varovala,“ povzdechla Mona a vyvezla protestujícího muže i s lůžkem na chodbu. Dvakrát narazila do rámu dveří, než se strefila, a muž na lůžku zasyčel. Pak konečně zmlkl.

Hání pozoruje svoje nohy, dívá se, jak rychlý proud potoka deformuje jejich tvar a oblepuje je bublinami vzduchu. Je předjaří, vzduch je studený a voda ledová, až z ní bolí kosti. Stojí a počítá, aby překonal svůj rekord, ale když dopočítá do pětadesáti, zakleje, protože zpozoruje, jak se mu na levý nárt přisály dvě pijavice. Najednou je jich celý shluk, blíží se k němu a vznášejí se na hladině, to znamená, že bude bouřka. Hání vyleze na travnatý břeh a zastrčí pod přísavky pijavic nehet, pak ale ztratí trpělivost a ty hnusné potvory odtrhne, krvácí to, jako když matka podřízne slepici. Zahodí pijavice do trávy a z jejich pootevřených čelistí zamazaných jeho krví se mu navalí. Dang sedí na trávě se stéblem v ústech.

„Pijavice?“ zeptá se nezúčastněně.

„Chce se mi z nich blejt,“ odpoví Hání.

„Svině,“ přikývne Dang.

„Představ si to, maj pět párů očí! Nepoblil by ses z toho? Blíží se bouřka,“ pokývne pak Hání směrem k obloze. V tu chvíli v dálce zahřmí.

Když přijde Mona ze služby domů, najde Atu ještě spícího. Zaspal do školy; jak mohl zaspat? Mona nezaspala jedinkrát za život, nikdy nepřišla pozdě.

„Vstávej, Ato.“

Chlapec spí s pootevřenými ústy, na polštář mu stéká slina. Mona se k němu skloní a položí mu ruku

na rameno. Do očí se jí tlačí slzy, nedokáže sama říct proč. Džungle za oknem ustoupila, je slyšet jen vzdálené troubení aut a rikš.

„Zaspal jsi, chlapče.“

Ata se pohne a neochotně otevře oči, pak si tvář zakryje polštářem.

„Nepůjdu dnes do školy, mami.“

Mona mlčí, ví, že Atu nedokáže přimět, aby šel do školy, neumí ho podrobit své vůli. Už jako batole ji tahal za vlasy, kousal do tváří a kopal do holení, a ona mu nedokázala vzdorovat.

„Pojďme do Francouzské čtvrti na snídani,“ rozhodne se náhle. Ata si sundá polštář z hlavy a zkoumavě si ji prohlíží. Pomalu se posadí a soustředí se na své nohy.

„Ale zakryješ se,“ řekne pak potichu.

Mona mlčí.

„Nechci, aby mě zase cestou zastavovali známí a ptali se mě, proč nemáš zakrytou hlavu.“

„Dobře,“ kývne Mona a přetáhne si přes vlasy bílý šátek.

Mona sedí se synem v kavárně Chez Carol ve Francouzské čtvrti, pije ledovou kávu a pozoruje ho, jak se bez zájmu šťourá ve vejcích do skla.

„Dal bych si bagetu,“ řekne, a Mona mu objedná bagetu. Byly dny, kdy si Mona představovala tohle

všechno a mnohem víc: bagetu, vejce do skla, dračí polévku, pečená holoubata, košíčky s mandlemi a mangovou zmrzlinu, představovala si to, jen aby přežila ty dlouhé, nekonečné dny, kdy měla na jídelníčku deset měsíců jedno jediné jídlo — koule z rýže. V pátek k nim dostala banán. Deset měsíců se každý týden na ten pitomý banán těšila, jako kdyby to byl parfait s čokoládou.

„Proč nechceš jít do školy, Ata?“

Ata se zamyslí, přimhouří přitom oči. Odežene toulavou kočku, která se mu otírá o nohu v očekávání almužny. Odsune od sebe talíř s jídlem, které sotva ochutnal. Moně se sevře srdce. Ráda by mu řekla, kolik odříkání ji ta bageta se sýrem ve francouzské kavárně stála, kolik převazů hnisajících ran, kolik omytých zadků a převlečených pozvracených nemocničních košilek. Neřekne nic.

Adam ztěžka dýchá, rána se po amputaci nehojí, antibiotika neúčinkují, infekce se rozšiřuje. Mona mu utírá čelo, chlapec horečnatě dýchá. Jejich pohledy se setkají, ale Mona ví, že ji nevidí, a pokud ji vidí, tak ji nevnímá. Za jeho postelí teče po zdi stružka vody. Ve vzduchu se vznášejí mikroskopické části kůže odrovené z nohou pacientů a permanentní zápach moči.

„Sednu si tady na chvíli,“ řekne Mona omluvně, „dneska je klid, snad už nikoho nepřivezou.“

Bere jeho ruku do svých dlaní, ruka je rozpálená a neklidně se chvěje. Mona sedí na pacientově lůžku, přesně za tohle se z nemocnice vyhazují nevychované návštěvy.

„Ššš,“ říká tiše. „Víš vůbec, co je Francouzská čtvrť?“ Adam nedá najevo, že by ji slyšel.

Název Francouzská čtvrť odkazuje k někdejšímu efemérním ambicím postavit ve městě Malou Paříž; vilky koloniálního stylu, náměstíčka s dávno nefunkčními kašnami, kovaná zábradlí. Secesní dům postavil architekt Babineaux, notorický opilec za zenitem, kterého si z hlavního města pozval starosta, aby tu vytvořil nevidanou krásu, dům o pěti patrech. Všechny domy ve městě byly nízké, maximálně jednopodlažní, stavět do výšky by bylo rouhání, které je milosrdný Bůh určitě okamžitě připraven potrestat. Ale starosta byl liberál moderního stříhu, na pověry nevěřil a sám hned předem zaplatil zálohu na ten největší byt v celém domě, aby šel příkladem, jak s tmářstvím ve městě skoncovat.

Architekt Babineaux pracoval pomalu, s dlouhými prodlevami a pod bedlivým dozorem celého města. Zatímco si mnul obličej nad výkresy, na které dopadal popel z jeho cigaret, stál pod jeho oknem vždy nejmíň půltucet dětí a často i dospělých, kteří natahovali krky, navzájem se podpírali a zvedali, aby lépe

viděli, a dohadovali se, zda to ten Francouz kreslí dobře. A proč kreslí levou rukou? Není to od ďábla?

Jednou se Babineaux cestou na radnici s projektem zastavil v nálevně, aby se před setkáním s radními posilnil palmovou kořalkou, ale celá věc se trochu zvrtila a protáhla, takže když Babineaux nakonec k radnici nejistě vykročil, padl přímo do strouhy, která podél hlavní cesty hučela každé odpoledne po dešti. Než se mu podařilo vstát, plány se úplně rozmočily, a Babineaux tak musel začít úplně od začátku. Mona si ho pamatovala jako nerudného zavalitého starce s velkým nosem a vyhaslýma očima. Prý za sebou v minulosti zanechal půvabnou Marion, která se mu v hlavním městě kurvila tak dlouho, až ji musel skoro uškrtit, a ona mu pak utekla a sama se vrátila do Paříže. To byly ale jenom nepodložené drby.

Když byl plán nejkrásnějšího domu nakonec hotov, sešla se nad ním nejen celá městská rada s manželkami, ale i všichni významní občané města, aby na něj beze slov hleděli, a přitom jim hlavami běželo tolik myšlenek na krásu, luxus, lásku a sebeobětování, že musel Babineaux na žádost městské rady přikreslit tři další patra a do nich ještě devět bytů, které by ukojily náhle vzplanuvší dekadentní touhy obyvatel města.

Práce pak připomínala stavbu babylonské věže, provázela ji řada nedorozumění, nedodržených termínů dodání, technologických pauz a Babineauxových

stále se prodlužujících stavů naprostého ožralství. Pa-
viání tlupy s oblibou podnikaly výpady na balkony,
strhávaly čerstvé obložení a s vrískotem ho házely na
ulici. Když se dodávka keramických bidetů z hlavního
města zpozdila o půl roku, aby nakonec všechny do-
razily puklé jako zkažená vejce, několik pověřivých
měšťanů z koupě bytu vycouvalo. To ale nevadilo, pro-
tože na bydlení v domě snů existoval dlouhý pořadník
náhradníků.

Mona si na tu dobu pamatuje z fotky, je na ní
s rodiči před kinem, otec má úzce střižený oblek,
úzkou vázanku a úzký knírek. Tváří se vážně, jako by
na něm ležela odpovědnost celého světa, jako by už
předvídal svůj osud... Krásná žena, malá dcera, post
významného žurnalisty a nutnost přesvědčit zby-
tek světa o dobru svého liberálního, ano, řekněme
klidně pařížského pohledu na svět. Jednu ruku měl
v kapse a za druhou držel ji, Monu, zamračené děv-
čátko v bílých podkolenkách. Matka měla květované
šaty s krátkým rukávem a květinu ve vlasech, lo-
dičky na klínku a úsměv jako filmová hvězda z pla-
kátu. Stáli společně před kinem Europa, kde tehdy
celé léto hráli *Dlouhé prázdniny*. Na ten film byly pořád
fronty, každý obyvatel města ho viděl nejmíň pětkrát;
toho léta začali místní mladíci vozit na mopedech své
dívký, které si v oficíně nechávaly zastřihávat dlouhé
hřívy.

„To bylo poslední léto,“ řekne Mona bez výrazu. Urovná Adamovi přikrývku, usnul, Bohu díky.

„Bolí tě záda?“

Přikývne.

Přistoupí k ní zezadu a jemně se dotýká jejích trapézových svalů, mne je svýma suchýma, upracovanými rukama, dokud ona neřekne děkuji, to stačí.

„Udělám čaj, ano?“

Znovu kývne.

Kamil je hodný muž. Nebije ji, nebere si ji násilím. Chválí ji, když mu uvaří, i když se jí to třeba nepovede. Přítelkyni Maru její manžel tahal za vlasy po podlaze a kopal ji do břicha tak silně, že z ní vykopal exkrementy. Na přítelkyni Azun si její muž najal feťáka z ulice, který ji za honorář v ceně jedné dávky polil kyselinou. Mona si nemůže stěžovat, s Kamilem má klidný, vypočitatelný život. Kamil se jí občas letmo dotkne a chlapecky se usměje. Monu těší, že je pro něj pořád zdrojem radosti. Sama vnímá, že už není tak hezká, jak bývala, když se zasnoubili. Na rysech v obličeji se podepisuje gravitace, pevná dívčí kontura brady je ta tam. Ale to Kamil nevnímá, alespoň se o tom nikdy nezmínil.

Pootočí hlavu a pohlédne do pokoje svého syna. Pracovní stůl je opuštěný, ale svítí na něm lampička.

„Koukej, Ata zas nechal rozsvíceno,“ povzdechne si směrem k manželovi, ale on ji neslyší, napouští vodu do konvice. „Roztrhnu ho. Nikdy se to nenaučí.“

Světlo se stínidlem z pomalovaného rýžového papíru se nepatrně pohybuje nad stolem s otevřenými učebnicemi a prázdným hrnkem od kávy, jak dovnitř oknem proniká večerní vánek. Za rok Ata dostuduje a nejspíš půjde za prací do hlavního města, pomyslí si. Zbude tu po něm tíha vakua, prázdná židle a rozsvícená lampa s tím pitomým stínidlem. Už tu nebude, odejde jí ze života. Dá se na to připravit? Dá se to přežít?

Na sesterně si všimne, jak stěnou prorůstají kořínky nějaké rostliny, nejspíš mučenky, džungle chce svůj díl.

„Přivezli další raněné,“ odříkává denní sestra unaveně. „Jeden s prostřelenou hlavou, ten do rána nevydrží. Jedno lehké zranění nohy. Tomu chlapci se zanícenou nohou dělali kauterizaci, silná sepe.“

Mona přikývne.

„Přišly léky,“ dodá denní sestra.

„Ano? Antibiotika?“

Denní sestra zavrtí hlavou.

„Analgetika? Opiáty? Trankvilizéry?“

„Ne. Antiemetika. Vitamíny. Dětský sirup proti kašli.“

„Co?“

Denní sestra pokrčí rameny: „Neptej se mě.“

Adam má velké bolesti, Mona ho slyší křičet až do sesterny. Už pozná jeho hlas, zní v něm ještě nejistota přechodu od chlapectví k mužství, je ochraptělý z nekolidenního úsilí přežít.

„Dobrý Bože, dej mi sílu,“ přivře Mona oči. Zkontroluje si v zrcadle čepec; když ho má příliš do čela, nesluší jí to. „Dej těm chlapcům sílu.“

Muž s prostřelenou hlavou umírá tiše. Netrvá to dlouho a Mona je ráda. Když tělo odvezou do márnice, zavolá sanitáře, aby přestlal postel. Povlečení je potrháné, kdysi nejspíš růžové, s hnědými skvrnami od jódu. Mona má teď více klidu a může si sednout k Adamovi na postel a držet ho za ruku.

„Kde máš mámu?“ zeptá se.

Chlapec neodpovídá, oči má otevřené, ale je z nich vidět jen bělmo. Pod oknem zabučí kráva.

„Že se ptám, vid,“ pousměje se Mona. „Že zrovna já se ptám.“

„Hání!“ volala matka, nejdřív na večeri, později už jen tak, ze strachu a setrvačnosti.

„Teď nemůžeme jít domů,“ zašeptal Dang a Hání přikývl. Teď prostě nemohli dělat něco tak banálního jako jít domů. Leželi v křoví vedle mýtiny na vrcholku kopce nad vesnicí.

„Co myslíš, že to bylo?“ zeptal se Dang a promnul si oči.

Hání zavrtěl hlavou, aby mu dal najevo, že je úplně blbý. Co by to tak asi mohlo být? To bylo přece úplně jasné, o tom nemohlo být sporu. I Hání měl na sítnici stále vypálený obrys elipsoidu, který se dlouho váhavě vznášel nad kopcem, než neslyšně přistál na lesní mýtině. Jeho měkce zeleně nasvícený podvozek byl žebrovaný jako tělo pijavice. Po obvodu poblikávala oválná okna.

Několik dlouhých desítek minut kluci zadržovali dech a čekali, kdy se něco stane, otevře se poklop na podvozku talíře, vystoupí mimozemšťani a navážou s nimi, Háním a Dangem, zástupci lidstva, nějakou mimosmyslovou komunikaci.

„Je mi zima,“ syknul Dang.

„Ještě vydrž.“

Pak se talíř stejně neslyšně vznesl a odletěl temnou letní oblohou pryč.

„Na co to kurva lítá?“ žasnul Dang. „Jak to, že to vůbec neslyšíme?“

„Nikdy to nikomu nemůžeme říct,“ řekl vážně Hání.

„Proč ne?“

Dang už se viděl, jak mu celá vesnice visí na rtech a nevěřicně vrtí hlavou.

„Nikdo ti neuvěří. Budou říkat, že jsi blbeček, který si spletl mimozemšťany se zatoulaným lampionem ze Svátku světel.“